ଲାଓଦିକିଆ — ସଂଖ୍ୟା ଚାରି

Seenaa Wal-irra Bu’an

Jeff Pippenger
2023-09-01

Waan ani akeeka itti akeeke kan akkaan hubadhe jechuun, Steefan Haskel tarii hin argine ta’a; garuu inni dhugaa wanta dhugaa kana ifa godhan beekuudhaan isa deeggere, jechuunis seenaa dhuma Israa’el durii keessatti, yeroo seenaa wal fakkaataa sana keessatti Israa’el ammayyaa jalqabu yeroo tokkotti ni argita. Yeroo Kiristoos kakuu sana namoota baay’eef torban tokkoof (guyyoota kumaatama lama dhibba shan fi digdamii) jabeessaa turetti, Israa’el durii muuxannoo Laa’odiiqeyaa keessa jiraachaa, afaan Gooftaa keessaa darbatamuuf jedhu ture. Yeroo wal fakkaataa sana keessatti, Israa’el ammayyaa muuxannoo Efesoon keessa jiraachaa ture. Laa’odiiqeyaan Israa’el durii bittinnaa’aa turte; Efesoon Israa’el ammayyaa immoo seenaauma tokko keessatti walitti qabamaa ture.

እሞ “እወ” ፡ እንተ ክርስቶስ ብምፍጻም ዳንኤል ምዕራፍ ዘጠኝ ኪዳኑ ዘጽናዕ ሰሙን፣ ካብ ጥምቀቱ ጀሚሩ ክሳዕ ድንጋይ ስጢፋኖስ ዝተወግሐሉ ዝበጽሐ እንተ ኾነ፣ ብትንቢታዊ ርእይቶ ብሓቂ እንተ ዘይነበረ ሓቀኛ ሽሕን ክልተ ሚእትን ዕስራን መዓልታት፣ ብትንቢት ግና ብርግጽ ከምኡ እዩ፤ ምኽንያቱ ብትንቢት ሓደ ዓመት ሰለስተ ሚእትን ስሳን መዓልታት ይርከብ። ሰለስተ ሚእትን ስሳን መዓልታት ብሸውዓተ ምስ ተደራረበ ሽሕን ክልተ ሚእትን ዕስራን መዓልታት ይኸውን፣ እሞ “ትክክለኛ ማእከል” ናይታ ትንቢታዊት ሰሙን መስቀል እዩ። ብትንቢት ክርስቶስ ነቲ መስቀል ኣብ ትክክለኛ ማእከል ናይቲ ሽሕን ክልተ ሚእትን ዕስራን መዓልታት ዝኾነ ትንቢታዊ ዘመን ኣቐመጦ፣ በዚ ኸኣ እቲ “ሸውዓተ ጊዜ” ናይ ዘሌዋውያን ምዕራፍ ዕስራን ሹዱሸተን ብመስቀል ክርስቶስ ከም ዝተመስረተን ከም ዝድገፈን የርኢ። ኣይተኣምርን እዩ እምበር፣ እሕቲ ዋይት ከም ትምህር፣ ክልቲኡ ናይ ሃበቁቅ ቅዱሳን ሰደቓት፤ እቲ 1843 እና 1850 ሰሌዳ፣ ትንቢት ናይ ሽሕን ክልተ ሚእትን ዕስራን ዓመት ኣብ ትክክለኛ ማእከል ናይቲ ሰሌዳ ከም ዘለዎ ትምህር፣ ክልቲኦም ሰሌዳት ድማ ነቲ መስቀል ኣብ ትክክለኛ ማእከል ናይቲ ስእሊ ከም ዘለዎ የርእዩ።

> “Kitaabni Qulqulluun bu’uuraalee namoonni jireenya kanaaf yookaan jireenya dhufuuf qophaa’anii ta’uu isaanii hubachuuf barbaachisan hundumaa of keessaa qaba. Bu’uuraaleen kunis hundi isaanii nama hunda biratti hubatamuu ni danda’u. Namni barsiisa isaa dinqisiifachuuf hafuura qabu kamiyyuu, kutaa tokko qofa Kitaaba Qulqulluu keessaa osoo dubbisee malee, yaada tokko isa gargaaru irraa hin argatu jechuun hin danda’amu. Garuu barsiifni Kitaaba Qulqulluu keessaa gatiin isaa guddaan argamu qorannoo yeroo yerootti yookaan addaan ciccitaa ta’e irraa miti. Sirni isaa guddaan kan dhugaa akkasitti hin dhiyaatu; akka dubbistaan ariifataa yookaan dagataa ta’e isa hubatuuf. Kuusaan isaa baay’een isaanii fuula irraa gadi fagoo keessa jiru; isaanis kan argaman qofa qorannoo cimaa fi carraaqqii itti fufiinsa qabuun. Dhugaawwan walitti qabamanii guutummaa guddaa sana ijaaran ni barbaadamuu fi ni walitti qabamuu qabu, ‘as xiqqoo, achis xiqqoo.’ Isaayyaas 28:10.”
>
> “Yommuu akkasitti qoramanii walitti fidamanitti, isaan walitti sirriitti madaalamanii akka jiran ni argamu. Wangeelli tokko tokko isa kaanitti dabalata; raajjiin hundinuu isa biraa tokkoo ibsa; dhugaan hundinuu dhugaa biraa tokkoo babal’ina dha. Fakkeenyonni sirna Yihudootaa Wangeeliidhaan ifa ta’u. Seera bu’aan hundinuu Dubbiin Waaqayyoo keessatti

iddoo isaa qaba; dhugaan hundinuu immoo kaayyoo isaa qaba. Caasaan guutuunis, karooraa fi raawwii isaatiin, Barreessaa isaa irratti dhugaa ba'a. Caasaawwan akkasii sammuu Isa Daangaa Hin Qabne malee sammuu biraa tokkoon iyyuu yaadamuu yookaan bocamuu hin danda'u." Education, 123.

Along with the principle that each of the seven churches are repeated in Millerite history and also our history is another important principle early Adventism acknowledged. That principle demonstrates that "internal and external" prophetic lines of the same history is employed by the Holy Spirit to convey truth. Miller recognized this and directly taught it. He correctly taught that the seven seals of Revelation represent a parallel history to the churches, but in that parallel illustration the seals represent an external and the churches an internal truth of the identical history. Uriah Smith also addresses this principle and employs the words "internal" and "external" which seems to me to be the best way to express the two parallel lines.

"Mul'atawwan kun Mul'ata Yohaannis boqonnaawwan 4ffaa, 5ffaa, fi 6ffaa keessatti hubannoo keenyaaf dhihaataniiru. Haalliwwan mul'atan mul'atawwan kana jalatti dhihaatan Mul'ata Yohaannis boqonnaa 6 keessatti, akkasumas lakkoofsa jalqabaa Mul'ata Yohaannis boqonnaa 8 keessatti mul'ifamu. Isaan kun ifatti taateewwan waldaan walqabdu, jalqaba yeroo qophii mootummaa kanaa irraa kaasee hanga dhufaatii Kiristoositti, kan hammatan ta'anii mul'atu.

"Ammas waldoota torban seenaa keessaa kan waldaa dhiyeessu yeroo ta'u, chaappawwan torban immoo taateewwan guguddoo seenaa alaa ishee mul'isaaf ni fidan." Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

Amma amma waldoota torbanii irratti yaada keenya jalqabna. Wanti hubatamuu qabu inni jalqabaa waldoota lamaan jalqabaa, akkasumas irra deebi'amee waldoonni sadaffaa fi afraffaan walitti dhufeenya "sababaa fi bu'aa" qabaachuu isaanii waan ta'eef, isaan waliin ilaalamuu qabu. Simirnaa waldaa warra Roomaan ari'ataman bakka bu'utuudha; Efesoon immoo waldaa wangeela guutummaa biyya lafaatti geesse turte dha.

"ଆନ୍ତିଓଖରେ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ 'ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ' ବୋଲି ଡାକାଯାଇଥିଲା। ଏହି ନାମ ସେମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କାରଣ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ତାଙ୍କର ପ୍ରଚାର, ଶିକ୍ଷା ଓ ଆଲୋଚନାର ପ୍ରମୁଖ ବିଷୟ ଥିଲେ। ସେମାନେ ନିରନ୍ତର ଭାବେ ତାଙ୍କ ପୃଥିବୀସ୍ଥ ସେବାକାର୍ଯ୍ୟର ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଘଟିଥିବା ଘଟଣାମାନଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର କହୁଥିଲେ, ଯେବେ ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାନିଧ୍ୟରେ ଆଶୀର୍ବାଦିତ ହୋଇଥିଲେ। ଅକ୍ଲାନ୍ତ ଭାବେ ସେମାନେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଓ ଆରୋଗ୍ୟଦାନର ଅଦ୍ଭୁତ କାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କରୁଥିଲେ। କମ୍ପିତ ଓଷ୍ଠ ଓ ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ନୟନରେ ସେମାନେ ଉଦ୍ୟାନରେ ତାଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ରଣା, ତାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସଘାତ, ବିଚାର ଓ ବଧର କଥା କହୁଥିଲେ; ଏବଂ ତାଙ୍କର ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଉପରେ ଆରୋପିତ ଅବମାନନା ଓ ଯାତନାକୁ ସେ ଯେ ସହିଷ୍ଣୁତା ଓ ନମ୍ରତା ସହିତ ସହନ କରିଥିଲେ, ତଥା ଯେ ଦିବ୍ୟ କରୁଣାଭାବରେ ସେ ନିଜ ନିର୍ଯାତକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ, ସେସବୁର କଥା ମଧ୍ୟ କହୁଥିଲେ। ତାଙ୍କର ପୁନରୁତ୍ଥାନ ଓ ସ୍ୱର୍ଗାରୋହଣ, ଏବଂ ପତିତ ମାନବଜାତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଭାବରେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆନନ୍ଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିନ୍ତନର ବିଷୟ ଥିଲା। ନିଶ୍ଚୟ ହିଁ ଜାତିବାହ୍ୟମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ 'ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ' ବୋଲି ଡାକିବା ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ, କାରଣ ସେମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ ପ୍ରଚାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ନିଜ ପ୍ରାର୍ଥନା ନିବେଦନ କରୁଥିଲେ।"

> “ଏହି ‘ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ’ ନାମ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ ସ୍ୱୟଂ ଈଶ୍ୱର। ଏହା ଏକ ରାଜକୀୟ ନାମ, ଯାହା ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ସହ ନିଜକୁ ଯୋଗ କରୁଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଛି। ଏହି ନାମ ବିଷୟରେ ପରେ ଯାକୁବ ଲେଖିଥିଲେ, ‘ଧନୀମାନେ କି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟାଚାର କରନ୍ତି ନାହିଁ, ଏବଂ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ବିଚାରାସନମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଟେଣି ନେଇଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ? ଯେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନାମରେ ତୁମ୍ଭମାନେ ଡାକାଯାଉଛ, ସେହି ନାମକୁ କି ସେମାନେ ନିନ୍ଦା କରନ୍ତି ନାହିଁ?’ ଯାକୁବ 2:6, 7। ଏବଂ ପେତ୍ର ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, ‘ଯଦି କେହି ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଭାବେ ଦୁଃଖଭୋଗ କରେ, ସେ ଲଜ୍ଜିତ ନ ହେଉ; ବରଂ ଏହି କାରଣରେ ସେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଗୌରବ ଦିଅନ୍ତୁ।’ ‘ଯଦି ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ନାମ ନିମନ୍ତେ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କରାଯାଏ, ତେବେ ତୁମ୍ଭମାନେ ଧନ୍ୟ; କାରଣ ଗୌରବର ଆତ୍ମା, ଅର୍ଥାତ୍ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଆତ୍ମା, ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିଶ୍ରାମ କରୁଛନ୍ତି।’ 1 ପେତ୍ର 4:16, 14।” ଆକ୍ଟସ୍ ଅଫ୍ ଦ ଆପୋସ୍ଟଲ୍ସ, 157।

Waldaan Efesoon waldaa durii isa “Kiristoos Yesus keessatti qajeelinaan” jiraate bakka bu’e; kunis “sababaa” yeroo hundumaa “bu’aa” uumu dha.

> Eeyyee, warri Kristos Yesuus keessatti akka waaqeffannaadhaan jiraachuu barbaadan hundinuu ari’atama in danda’u. 2 Ximotewos 3:12.

Waaqeffannaa waldaa Efesoon waldaa Simiirnaa, isa ari’atama agarsiisu, fide. Waldoonni lamaan kun hariiroo sababaa fi bu’aa bakka bu’u; bu’aan immoo dursee sababaan dura buufamuu barbaada. Ari’atamni yeroo rakkoo seera Dilbataa ka’u, mul’achuu waan Obboleettii White “waaqeffannaa jalqabaa” jetteen kakaafama. Waaqeffannaa seenaawwan darban, yookaan seenaawwan jalqabaa keessatti ibsameedha.

> “Amantii fi safartuu amantii fi qulqullina Waaqayyoo baay’ee babal’ate illee, waldoota kana keessa hordoftoonni dhugaan Kiristoos ni jiru. Murtii Waaqayyoo isa dhumaa kan biyya lafaa irratti dhufu dura, saba Gooftaa gidduutti haaromsi qulqullina bara jalqabaa akkasii, kan yeroo ergamootaa irraa eegalee hin mul’atin, ni ta’a. Hafuurri fi humni Waaqayyoo ijoollee Isaa irratti ni dhangala’a. Yeroo sana keessatti baay’een isaanii waldoota sana irraa of adda baasu; sababni isaas jaalalli addunyaa kanaa jaalala Waaqayyoo fi Dubbii Isaa bakka bu’eera. Tajaajiltoota keessaa fi ummata keessaa baay’een, dhugaawwan gurguddoo Waaqayyo yeroo kana keessatti labsiifamanii saba tokko dhufaatii lammaffaa Gooftaaaf qopheessuuf godhe, gammachuudhaan ni fudhatu. Diinni lubbuu hojii kana gufachiisuu ni barbaada; yeroo sochiin akkanaa dhufuuf jedhu sana dura immoo fakkeessituu tokko galchuudhaan isa ittisuuf ni carraaqa. Waldoota inni humna gowwoomsaa isaatiin to’achuu danda’u keessatti, eebbi addaa Waaqayyoo akka irratti dhangala’e fakkeessa; wanti fedhii amantii guddaa ta’e jedhamee yaadamu ni mul’ata. Namoonni baay’een Waaqayyo isaaniif dinqii hojii akka hojjetaa jiru ni gammadu; garuu hojii sun hojii hafuura biraa ti. Sataanni uffata amantii jala of dhoksuudhaan dhiibbaa isaa addunyaa Kiristaanaa irratti babal’isuuf ni yaala.” The Great Controversy, 464.

“guyyoota dhuma baraa” isa “guyyoota dhumaa” keessatti dhaga’amu, kutaa kana keessatti “waaqeffannaa jalqabaa” jedhamee beekame sana deebisanii jiraachisuudha. Innis sochiidhaan keessatti kan uumamu deebisanii jiraachisuudha; waldaa keessatti miti. Seenaa obboleettiin White deebisanii jiraachisuu sana ibsuuf fayyadamtu seenaa “bara ergamootaa” ti; innis waldaa Efesooniin bakka bu’ameera. Deebisanii jiraachisuun sun “ari’atama” ni fida.

> “Baay’een ni hidhamu, baay’een lubbuu isaanii oolchuuf jecha magaalaalee fi

mandarroowwan keessaa ni baqatu, akkasumas baay'een dhugaa eeguuf dhaabatanii maqaa Kiristoosiif wareegamtoota ni ta'u." Selected Messages, book 3, 397.

Barruun itti aanu keessatti "jireenya Kiristoos lafa irratti" jedhu, jalqaba waldaa Efesoon ni bakka bu'a; garuu akkasumas dhuma addunyaatti seenaa Adveentizimii Laa'odiiqeyaa fakkeenya nabiin mul'isa.

"'Murtiin gara duubatti garagalfameera, qajeelummaanis fagoodhaa dhaabata; dhugaan daandii irratti kufeera, qixxummaanis seenuu hin danda'u. Eeyyee, dhugaan badeera; kan hammina irraa fagaatu immoo boojuu ta'a.' Isaayaas 59:14, 15. Kun jireenya Kiristoos yeroo inni lafa irratti ture keessatti raawwatame. Inni ajajawwan Waaqayyootiif amanamaa ture; duudhaa fi gaaffilee namootaa kan iddoo isaanii irratti ol kaafaman garatti dhiisee. Kanaaf inni jibbamee ari'atame. Seenaa kana irra deebi'amee raawwatama." Christ's Object Lessons, 170.

Muuxannoon Efesosiin fakkeeffamee argamu, yeroo tokkootti muuxannoo Laodiiqiyaa wajjin ni raawwatama. Yihudoonni falmii xixiqqoo kaasan sun Laodiiqeyota Israa'el durii turan; Kiristoosii fi barattoonni Isaa immoo Efesosoota Israa'el haarawaa turan. Yohaannis Cuuphaan waldaa Efesos ni beeksise; innis waldaa "guyyoota dhumaa" keessa jirtu, Laodiiqeyotaan mormamtu kan of isaanii Yihudoota jedhu, garuu akkas miti, bakka bu'a.

"ବାପ୍ତିସ୍ମଦାତା ଯୋହନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ, ଏବଂ ଶେଷ ଦିନମାନଙ୍କରେ ଏଲିୟାଙ୍କ ଆତ୍ମା ଓ ଶକ୍ତିରେ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଉଦାସୀନତାରୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାକୁ ବାହାରୁଥିବାମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ, ଅନେକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକେଇ ପ୍ରକୃତିର। ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଯୁଗରେ କରାଯିବାକୁ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ଏକ ପ୍ରତିରୂପ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଧର୍ମିକତାରେ ସଂସାରକୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟଥର ଆସିବେ। ସଂସାରକୁ ଦିଆଯିବାକୁ ଥିବା ଶେଷ ସତର୍କବାଣୀର ସନ୍ଦେଶ ବହନକାରୀ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଦୂତମାନେ, ଯେପରି ଯୋହନ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଆଗମନ ପାଇଁ ପଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ, ସେପରି ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆଗମନ ପାଇଁ ପଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ। ଏହି ପ୍ରସ୍ତୁତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟରେ, 'ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପତ୍ୟକା ଉନ୍ନତ କରାଯିବ, ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ବତ ନୀଚ କରାଯିବ; ବାକାକୁ ସିଧା କରାଯିବ, ଏବଂ ଖରାପଥକୁ ସମତଳ କରାଯିବ,' କାରଣ ଇତିହାସ ପୁନରାବୃତ୍ତ ହେବ, ଏବଂ ପୁନର୍ବାର 'ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମହିମା ପ୍ରକାଶିତ ହେବ, ଏବଂ ସମସ୍ତ ଶରୀର ଏକାସାଥିରେ ତାହାକୁ ଦେଖିବ; କାରଣ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମୁଖ ଏହା କହିଛି।'" Southern Watchman, March 21, 1905.

ଏଫିସୁସ "କାରଣ" ଏବଂ ସ୍ମିର୍ନା "ଫଳ" ଅଟେ। ପର୍ଗାମୋସ ଓ ଥୁୟାତୀରା ମଧ୍ୟ କାରଣ-ଫଳ ସମ୍ପର୍କକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ। ପର୍ଗାମୋସ ସେହି ସମଝୌତାପରାୟଣ କଲିସିଆ ଯାହା ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମକୁ ପୌତ୍ତଳିକତା ସହିତ ମିଶାଇ ତାହାକୁ ଭ୍ରଷ୍ଟ କରିଦେଲା। ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀୟ କଲିସିଆ ସେତେବେଳେ ପତିତ ହେଲା, ଯେତେବେଳେ ସେ ଏହି ପ୍ରତିଜ୍ଞାକୁ ଗ୍ରହଣ କଲା ଯେ ପୌତ୍ତଳିକତାର ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜା ତାହାର ସୀମାଭିତରେ ସହଅସ୍ତିତ୍ୱ କରିପାରେ। ସମ୍ରାଟ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟିନ ସେହି ସମଝୌତାମୂଳକ ଇତିହାସର ପ୍ରତୀକ, ଏବଂ ତାଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀମୂଳକ ଭୂମିକା ଥିଲା ପାପାସି ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସତ୍ୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମର ପତନ ଘଟାଇବା।

Namni kamiyyuu isin hin gowwoomsin; sababni isaas, guyyaan sun duraan dursa gantummaa dhufuu yoo baate, namichi cubbuu sun, ilmi badiisaa sun, mul'ifamee malee hin dhufu; inni kan Waaqayyoo jedhamee waamamu hundumaa, yookaan kan waaqeffatamu hundumaa ni morma, ofiis isaan hundumaa olitti ol qaba; akkasitti akka Waaqayyoo ta'ee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa taa'ee, ofii isaa Waaqayyo ta'uu isaa agarsiisa. Yommuu

> ani ammas isin bira jirutti waan kana isinitti hime akka ta’e hin yaadattan ree? Amma immoo isa yeroo ofii isaatti mul’ifamuuf isa dhowwu maal akka ta’e ni beektu. Icci hamaa duraan iyyuu hojjechaa jira; garuu inni amma dhowwaa jiru hanga karaa irraa mootummaa kaafamutti ni dhowwa. Ergasii isa hamaa sana ni mul’ifama; Gooftaan afaan isaatii hafuuraan isa ni fixa, ifa ulfina dhufaatii isaatiinis isa ni balleessa. 2 Tasalonqee 2:3–8.

Waldaan Phergaamoon “sababii” ture; Tiyaatiraanis “bu’aa” turte. Raajiin Daani’el yeroo baay’ee seenaa heethentummaa bakka papalizimiitti ce’u, akkasumas kufaatii hundeeffama paaphaasummaa dura adeeme, isa Phaawulos adda baase, ni dhiheessa; kunis Daani’el boqonnaa kudha tokko keessatti ibsameera.

> କାରଣ କିତ୍ତିମର ଜାହାଜମାନେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆସିବେ; ଏହିକାରଣେ ସେ ଦୁଃଖିତ ହେବ, ଏବଂ ଫେରିଯିବ, ଏବଂ ପବିତ୍ର ଚୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ କ୍ରୋଧ ପ୍ରକାଶ କରିବ; ସେ ଏପରିହି କରିବ; ସେ ଫେରିଆସିବ ଏବଂ ପବିତ୍ର ଚୁକ୍ତିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରୁଥିବାମାନଙ୍କ ସହିତ ବୁଦ୍ଧିପୂର୍ବକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବ। ଏବଂ ସେନାବଳ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହେବ, ଏବଂ ସେମାନେ ଶକ୍ତିର ପବିତ୍ରସ୍ଥାନକୁ ଅପବିତ୍ର କରିବେ, ଏବଂ ନିତ୍ୟ ବଳିକୁ ଦୂର କରିଦେବେ, ଏବଂ ସେମାନେ ଉଜାଡ଼ କରୁଥିବା ଘୃଣିତ ବସ୍ତୁକୁ ସ୍ଥାପନ କରିବେ। ଦାନିଏଲ 11:30–31.

waldaan wal-madaallii duraan aangoo paaphaasummaa seenaa keessatti mul’ifamuu isaa dura irraa kufte, Daani’el keessatti “isaan” kakuu qulqulluu “dhiisan” jedhamuun bakka buufamti. Isaan kakuu sana erga dhiisanii booddee, paaphaasummaan, inni Daani’el keessatti “jibbinsa balleessuu fidu” jedhamuun bakka buufame, teessoo mootummaa lafaa irra kaa’ame. Obboleettiin Waayitii yeroo “raajii Daani’el boqonnaa kudha tokko keessatti argamu guutummaa isaa guutuutti dhihaateera” jettetti, lakkoofsonni ja’an dhumaa Daani’el boqonnaa kudha tokkoo ni adda baafti. Lakkoofsonni ja’an dhumaa kun raawwii dhumaa Daani’el boqonnaa kudha tokkoo ti; isheen immoo seenaa lakkoofsota dhumaa sanaan bakka buufame Daani’el 11:30–36n fakkeenya qaba ture jechuun barsiisti; kunis “sababa fi bu’aa” seena-qabeessa Phergaamoonii fi Tiyaatiraan bakka buufame adda baasa.

> “Yeroo nuuf hafee hin qabnu. Yeroon rakkisaa fuula keenya dura jira. Addunyaan hafuura waraanaatiin raafamteerti. Yeroo dhiyootti haalli rakkinaa raajii keessatti dubbatame ni raawwatama. Raajiin Daani’eel boqonnaa kudha tokkoffaa keessatti argamu guutummaatti raawwatamuu isaa jechuun ni dhihaate. Seenaa hedduun raajii kana raawwachuuf ta’e keessaa raawwatame irra deebi’ee ni ta’a.”
>
> “Gaalee soddomaffaa keessatti humni tokko akkana jedhamee dubbatameera: ‘lakkoobsa 30 irraa hamma soddomii ja’aatti caqasame.’”
>
> “Wanti akkuma jechoota kana keessatti ibsamanii jiranitti fakkaatan ni raawwatamu.” Manuscript Releases, lakkoofsa 13, 394.

ምኽንያትን ውጽኢትን ዝምድና ናይ ጴርጋሞን ትያጥራን፣ ከምኡ ድማ ምኽንያትን ውጽኢትን ዝምድና ናይ ኤፌሶን ስምርናን ኣብ “መወዳእታ ዘመናት” ዳግማይ ይድገም። ፕሮቴስታንታት ኣሜሪካ ምስ ጣኦት ኣምልኾ ኪሰማምዑ እዮም፣ እዚ ድማ ብጴርጋሞስ ዝተወከለ እዩ (ቀንዲ ምልክት ጣኦት ኣምልኾ ኣምልኾ ጸሓይ እዩ)፣ እንተ ወደቕ ኸኣ መገዲ ንሰብ ሓጢኣት ይዳሎ፣ እዚ ሰብ ሓጢኣት ከኣ ዳግማይ ብትንቢታዊ መገዲ ኪግለጽ እዩ። እቲ ምውዳቕ ከምኡውን እቲ ጳጳሳዊ ስልጣን ኣብ ዝፋን ምቕማጥ ዳግማይ እናተደገመ ከሎ፣ ኣምላኽ ብተመሳሳሊ ግዜ ብኤፌሶ

ዝተመልከተት ቤተ ክርስቲያን ኬቕውም እዩ፣ እዚኣ ድማ መልእኽቲ ዳንኤልን ራእይን ናብ ዓለም ክትሸክም እያ፤ እቲ ብስምርና ዝተወከለ ስደት ድማ ዳግማይ ኪድገም እዩ።

Ani waldoota sadan dhumaa erga dhugaa kana ilaallee booddee irratti nan dubbadha; innis cufiinsawwan afran jalqabaa Mul’ata keessaa sarara dhugaa alaa ta’anii sarara dhugaa keessaa waldoota afran jalqabaatiin bakka bu’ame wajjin wal cina deemu dha. Akkuma duraan ibsameetti, Uriah Smith akkana jechuun ibsa:

> “Egaa waldoonni torban seenaa keessaa waldaa dhiyeessan, chaappaan torban garuu taateewwan guguddoo seenaa isaa alaa mul’isa.” Uriah Smith, The Biblical Institute, 253.

Nuti argineerra afran waldoota jalqabaa afur walitti dhufeenya lamaa “sababaa fi bu’aa” kanneen “guyyoota dhumaa” keessatti irra deebi’anii mul’atan bakka bu’uu isaanii agarsiifnee turre. Bu’uura qajeelchitoota jalqabaa Adventism irratti, garuu caalaatti aangoo Dubbii Waaqayyoo irratti hundaa’uun, seenaawwan keessaa waldaa sanaa afran sun seenaa alaa walqixa ta’e kan chaappaa afran jalqabaatiin bakka buufamu qabaachuu qabu. Chaappaan jalqabaa fi lammaffaan amaloota Efesoonii fi Simirnaa sanauma ni calaqqisiisu; garuu Kiristaanummaa gara addunyaatti geessuu hojii bakka buusuuf farda adii fayyadamu. Inni hojii alaa waldaa bakka bu’a; chaappaan lammaffaas dhiiga dhangala’aa Simirnaa farda diimaan bakka bu’a.

> Yeroo Hoolichi chaappeewwan keessaa tokko bane nan arge; akka sagalee qaqawwee guddaa tokkoottis, uumamoota afran keessaa inni tokko, “Kottu, ilaali” jedhaa dubbachaa nan dhaga’e. Ani nan ilaale; kunoo, farda adii tokko ture; inni isa irra taa’e immoo xiyya qabatee ture; gonfoonis isaaf kenname; mo’achaa fi mo’uufis ba’e. Inni chaappaa lammaffaa yommuu bane immoo, uumamni lammaffaan, “Kottu, ilaali” jedhaa dubbatu nan dhaga’e. Fardi biraan tokko, inni diimaanis ba’e; isa irratti taa’eef immoo nagaa lafaa irraa fudhachuu, akka isaan walii isaanii ajjeesan gochuus aangoon kennameef; billaan guddaanis isaaf kenname. Mul’ata Yohaannis 6:1–4.

ଜଖରିୟାଙ୍କ ଗ୍ରନ୍ଥରେ କିଛି ଏମିତି ଅଂଶ ଅଛି, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରକାଶିତ ବାକ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଚାରିଟି ମୋହରରେ ପ୍ରତିନିଧିତ ଚାରି ଘୋଡ଼ାଙ୍କୁ ସିଧାସଳଖ ଭାବେ ଚିହ୍ନଟ କରେ। ସେହି ଅଂଶମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ, ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟରେ, ଜଖରିୟା ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତି ଯେ, ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ତ୍ୟ ବର୍ଷା ଢାଳାଯିବ, ସେତେବେଳେ “ଯିହୁଦାର ଝୁଣ୍ଡ,” ଯାହା ହେଉଛି ଈଶ୍ୱରଙ୍କ “ଗୃହ,” “ଯୁଦ୍ଧରେ ତାଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ଘୋଡ଼ା”ରେ ପରିଣତ ହେବ।

> Yeroo bokkaan boodaa roobu kadhadhaa Waaqayyoon; akkasitti Waaqayyo duumessa ibsaa ni uuma, rooba bokkaa isaaniif ni kenna, nama hundumaafis margi dirree ni ta’a. Waaqoliin sobaa immoo waan faayidaa hin qabne dubbatan; warri falas dheegganis soba arganiiru, abjuu sobaas himaniiru; jajjabinni isaanii immoo faayidaa hin qabu; kanaaf akka bushaayee hoolotaa karaa isaanii deeman, sababni isaas tikseen hin turre. Dheekkamsi koo tiksoota irratti ni boba’e, korbeessotas ni adabe; Waaqayyo Gooftaan maccaa isaa, mana Yihudaa, daawwachuuf dhufeeraatii, farda isaa isa ulfina qabeessa waraana keessatti fakkeessee isaan godheera. Zakaariyaas 10:1–3.

Ellen White repeatedly identifies that the outpouring of the Holy Spirit at Pentecost typifies the latter rain that is now falling. The work done for the world at Pentecost is represented by the

church of Ephesus, and Ephesus causes the persecution represented by Smyrna, which John represents as the “red horse” of the second seal. The first two seals run parallel to the first two churches and they illustrate the “last days,” when the latter rain is being poured out.

Hafuuri Raajii Imimmaanis xumura mallattoo sadaffaa fi jalqaba mallattoo afraffaa lamaan isaanii filatee walitti hidhata (sababaa fi bu’aa) akka qaban godha; akkas gochuudhaanis seenaa yeroo ishee keessa turee fi “guyyoota dhumaa” keessatti argamu akka bakka bu’etti kaa’a.

> “Mul’ata inni har’a mul’atu mul’ata Mul’ata 6:6–8 keessatti bakka buufame ni mul’ata. Seenaa irra deebi’amee ni ta’a. Wanti ture ammas ni deebi’a.” Manuscript Releases, volume 9, 7.

Seenaa dhuunfaa Obboleettii White keessatti, (kan bara 1898tti qalamame) hafuuri walii-galtee papasiin ammas irra deebi’ee teessoo isaa akka qabatuuf karaa qopheessu sun yeroo sanatti illee jiraataa fi jabaatee ture; sababiin isaas kufaatiin irraa-garagaluu Protestantummaa, kan ergaa ergamaa isa jalqabaa yeroo birraa bara 1844tti diduu irraa jalqabee ture, yeroo sana dura iyyuu (bara 1863 keessatti) gaanfa Adventizimii Protestantii irratti seenuu jalqabee ture.

পর্গামোসের আপস তৃতীয় মুদ্রায় একটি “যুগল” দাঁড়িপাল্লার দ্বারা উপস্থাপিত হয়েছে। পরিমাপের জন্য দুটি দাঁড়িপাল্লা অসৎ পরিমাপকে নির্দেশ করে। তৃতীয় মুদ্রা চতুর্থ মুদ্রার দিকে নিয়ে যায়, যা “মৃত্যু”-র “পাণ্ডুবর্ণ অশ্ব” দ্বারা উপস্থাপিত; অতএব, এটি অন্ধকার যুগে পোপতন্ত্রের দ্বারা লক্ষ লক্ষ মানুষের হত্যাকাণ্ডকে নির্দেশ করে। “পাতাল” হলো সেই বিষয় যা পোপতন্ত্রের পাণ্ডুবর্ণ অশ্বের পশ্চাতে অনুসরণ করে। তৃতীয় ও চতুর্থ মুদ্রার ইতিহাস পর্গামোস ও থুয়াতীরা মণ্ডলীর ইতিহাসের সমান্তরাল। কনস্টান্টাইনের আপস ছিল একটি ক্রমবর্ধমান কার্য; সুতরাং, আপসের সেই আত্মা সিস্টার হোয়াইটের ব্যক্তিগত ইতিহাসেও ইতিমধ্যে কার্যকর ছিল, যেমনটি পলের সময়ে ছিল, যখন তিনি বলেছিলেন, “অধর্মের নিগূঢ় তত্ত্ব ইতিমধ্যেই কার্য করছে।” পোপতন্ত্রের সিংহাসনারোহণের পূর্বে যে ধর্মচ্যুতি ঘটে, তা সর্বদাই একটি ক্রমবিকাশমান ইতিহাস; এবং সেই “ইতিহাস পুনরাবৃত্ত হবে। যা হয়েছে, তা আবার হবে।”

> Akkasumas keessaas sagalee tokko akkana jedhu nan dhaga’e: Qamadii safartuu tokko saantima tokkotti, garbuus safartuu sadii saantima tokkotti; zayitii fi wayiniis hin miidhin jedhe. Innis chaappaa afraffaa yommuu bane, sagalee uumama jiraataa afraffaa, Kottu, ilaali, jedhu nan dhaga’e. Anis yommuu ilaalu, kunoo, farda halluu diimaa keessaa bade tokko ture; maqaan isa irra taa’e Du’a ture, Si’oolis isa duukaa bu’aa ture. Isaanis goraadeedhaan, beelaan, du’aan, bineensota lafaatiinis akka lafa keessaa kutaa afraffaa ajjeesan aangoon isaanii kennamte. Mul’ata Yohaannis 6:6–8.

Jems Wiit waldaa torban keessaa fi chaappaa torban keessattis dogoggora fakkeenyummaa raajii biraa adda baase. Inni waldoota afur jalqabaa fi waldoota sadii boodaa gidduutti garaagarummaa kaayyeffame akka jiru ni ibsa; achumaanis ammas, haaluma walfakkaatu kana chaappaa afur jalqabaa fi chaappaa sadii boodaa keessattis ni mul’isa.

> “Amra ebe kaleesiyoota, chaappawwan, fi bineensota, yookaan uumamoota jiraatoo, hanga yeroo isaan wal bira qabamanii akka yeroo wal fakkaataa uwwisanitti hordofnee ibsineerra. Chaappawwan lakkoofsaan torba; bineensonni garuu afur qofa. As irrattis hubachuun gaarii ta’a; yeroo chaappaan inni duraa, lammaffaan, sadaffaan fi afraffaan banamanitti bineensonni

> inni duraa, lammaffaan, sadaffaan fi afraffaan, ‘Kottu ilaali’ jedhan dhaga’amu; garuu yeroo chaappawwan shanaffaan, ja’affaan fi torbaffaan banaman, sagaleen akkasii hin dhaga’amu. Akkasumas kaleesiyoonni sadan dhumaa fi chaappawwan sadan dhumaa, akkuma kaleesiyoonni afran duraa fi chaappawwan afran duraa yeroo wal fakkaataa uwwisanitti wal hin madaalan. Garuu, akkuma nuti agarsiifne, kaleesiyoonni, chaappawwan fi bineensonni, hanga jaarmiyaa waggoota 1800tti yeroo wal fakkaataa uwwisuu keessatti walii galan; kunis hanga yeroo ammaa irraa gadi buunee walakkaa jaarraa tokko caalaa xiqqoo bira geenyutti.” James White, Review and Herald, February 12, 1857.

ଜେମ୍ସ ହ୍ୱାଇଟ୍ ଏହି ସତ୍ୟକୁ ସମ୍ମିଳିତ କରିନଥିଲେ ଯେ, ଏହି ଏକେ ଢାଞ୍ଚା ତୁରୀମାନଙ୍କରେ ମଧ୍ୟ ଅବସ୍ଥିତ; କିନ୍ତୁ ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ଅଛି। ପ୍ରଥମ ଚାରିଟି ତୁରୀ ସତ୍ୟରେ ତୁରୀ, କିନ୍ତୁ ଶେଷ ତିନୋଟି ତୁରୀ ହେଉଛି ତିନୋଟି ହାୟ। ପ୍ରଥମ ଚାରିଟି ତୁରୀ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ 321 ମସିହାରେ କନଷ୍ଟାଣ୍ଟାଇନଙ୍କ ରବିବାର-ନିୟମ ପାଇଁ ପୌତ୍ତଳିକ ରୋମ ଉପରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ବିଚାରକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ, ଏବଂ ତିନୋଟି ତୁରୀ-ହାୟ ଇସ୍ଲାମକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ। ପ୍ରଥମ ଦୁଇଟି ତୁରୀ-ହାୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ 538 ମସିହାରେ ପାପାସୀୟ ରୋମ ଯେ ରବିବାର-ନିୟମ ପ୍ରଚଳିତ କଲା, ତାହା ପାଇଁ ସେହି ପାପାସୀୟ ରୋମ ବିରୋଧରେ ବିଚାର ଥିଲା; ଏବଂ ତୃତୀୟ ତୁରୀ-ହାୟ ହେଉଛି ଅତ୍ୟନ୍ତ ସମୀପ ଭବିଷ୍ୟତ୍ରେ ଆସୁଥିବା ରବିବାର-ନିୟମ ସଙ୍କଟ ପାଇଁ।

ዮሴፍ ቤትስ ስለ መጨረሻዎቹ ሦስቱ ቤተ ክርስቲያናት ያለውን የአቅድሞ አባቶች ግንዛቤ እንደ አንድ ነጠላ ምልክት በመጠቀም በሚለራይት ዘመን ያሉ ሦስት ዘመናዊ ቤተ ክርስቲያናትን ለመግለጽ ይጠቀማል። በንባቡ ውስጥ ያለው ሁሉም አጽንዖት በቤትስ የተጨመረ ነበር።

> “‘ସମଗ୍ର ଦେଶରେ, ପ୍ରଭୁ କହୁଛନ୍ତି; ତାହାର ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇ ଅଂଶ କାଟି ଦିଆଯିବ, ଏବଂ ମରିଯିବ; କିନ୍ତୁ ତୃତୀୟ ଅଂଶ ତାହାରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ରହିବ।’ ଈଶ୍ୱର କହୁଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଏହି ତୃତୀୟ ଅଂଶକୁ ଅଗ୍ନି ମଧ୍ୟରୁ ନେଇଯିବେ, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ କରିବେ। ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ଡାକିବେ, ଏବଂ ସେ ସେମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବେ। ସେ କହିବେ, ‘ଏମାନେ ମୋର ଲୋକ’; ଏବଂ ସେମାନେ କହିବେ, ‘ପ୍ରଭୁ ହିଁ ମୋର ଈଶ୍ୱର।’ ପ୍ରଥମ ଅଂଶ, ସାର୍ଦ୍ଦିସ୍, ନାମମାତ୍ର ମଣ୍ଡଳୀ କିମ୍ବା ବାବିଲୋନ। ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଂଶ, ଲାଓଦିକିଆ, ନାମମାତ୍ର ଆଡଭେଣ୍ଟିଷ୍ଟ। ତୃତୀୟ ଅଂଶ, ଫିଲାଦେଲଫିଆ, ପୃଥିବୀରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ସତ୍ୟ ମଣ୍ଡଳୀ, କାରଣ ସେମାନେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ନଗରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେଇ ନିଆଯିବେ। ପ୍ରକାଶିତ ବାକ୍ୟ 3:12; ଇବ୍ରୀୟ 12:22–24। ଯୀଶୁଙ୍କ ନାମରେ, ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପୁଣିଥରେ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଛି ଯେ ଲାଓଦିକିଆମାନଙ୍କୁ ସୋଦୋମ ଓ ଗୋମୋରାହରୁ ପଳାଇବା ପରି ପଳାଇଯାଅ। ସେମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ମିଥ୍ୟା ଏବଂ ଭ୍ରମଜନକ; ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନାଶକୁ ନେଇଯାଏ। ମୃତ୍ୟୁ! ମୃତ୍ୟୁ!!* ଅନନ୍ତ ମୃତ୍ୟୁ!!! ସେମାନଙ୍କ ପଥରେ ଅଛି। ଲୋତଙ୍କ ଭାର୍ଯ୍ୟାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କର।” Joseph Bates, Review and Herald, volume 1, November 1850.

Seenaa Mileriittii keessatti, Sardis waldaa maqaa jiraachaa jettu qabdu ture, garuu du’ee ture.

> Gara ergamaa waldaa Sardisitti akkana jedhii barreessi; Inni Hafuurota Waaqayyoo torban, urjoota torbanis qabu akkana jedha; Ani hojii kee beeka; ati maqaa jiraataa ta’uu qabda, garuu duuteetta. Mul’ata Yohaannis 3:1.

Waa’ee Waaqayyoo yeroo hundumaa maqaa qabu. Maqaan isaanii yeroo seenaa Efesoonii hamma Phergaamoo turetti “Kiristaana” ture. Maqaan isaanii yeroo mootummaa paaphaasummaa turetti “waldaa gammoojjii keessa jirtu” ture. Erga urjiin barii, jechuunis Yohannis Wycliffe, mul’achuu jalqabee irraa kaasee maqaan isaanii “Pirootestaantii” ture. Yeroo dhumaa keessatti bara 1798tti, Pirootestaantonni gara waldaa Roomaa deebi’uu isaanii duraanuma jalqabanii turan. Kana yeroo

sanatti barbaachisaa ture qorumsa tokko qofa; innis akka maqaa isaanii ittiin of waaman utuma qabatanii jiranuu, ammas waldaa filatamoo akka hin taane dhugaa baasu ture. Birraa bara 1844tti, qorumsa isa akka isaan waldaa maqaa kakuu Kiristoos baattu sana ammas akka hin taane mul'isu bira ga'an. Seenaa Eliyaas dhugaa kanaaf ragaa lammaffaa baay'ee bal'inaan ibsu kenna. Yeroo isaan amala isaanii isa dhugaa mul'isanitti, Millerotaaf jalqabarratti Pirootestaantonni akka isaan intallan Baabilon ta'an agarsiisanii jiru adda baasuun ulfaataa ture. Garuu Milleronni dhuma irratti waanuma kana godhan; ergaa ergamaa lammaffaa raawwachuudhaan lubbuuwwan waldoota kufan sana keessaa waamuu jalqaban. Sana booddees adeemsi qorumsa tokko ture; innis akka Milleronni amala isaanii ofii mul'isan godhu ture. Isaan Filadelfiyaa turan moo Lodiiqeyaa?

ፊላደልፊያውያን ክርስቶስን ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ተከትለው ገቡ፤ እንዲህ ማድረግን የነፈጉት እነዚያ ሚለራውያን ግን የሎዶቅያውያንን ባህርይ ገለጡ። ስለዚህ፣ ባትስ እነዚህን ሦስት ቤተ ክርስቲያናት በአንድ ታሪክ ውስጥ ተመሳሳይ ዘመን እንደነበሩ የሚለውን መለያየት የሚደግፍ ምክንያታዊ አወቃቀር እናገኛለን። ያ ታሪክም፣ መንፈሳዊ መነሣሣት እንደሚያሳውቀን፣ በፊደል በፊደል እንደ ተፈጸመ እና እንደሚፈጸም በአሥሩ ደናግል ምሳሌ ትንቢታዊ አወቃቀር ውስጥ ተፈጽሞ ነበር።

> "Fakkeenyi dubartoota kudhanii kan Maatewos 25 keessa jiru muuxannoo saba Adventistotaa illee ni agarsiisa." The Great Controversy, 393.
>
> "Dubartoonni kudhan turan keessaa shanan ogeeyyii, shananis gowwoota akka turan fakkeenya sanaaf yeroo baay'ee ni waamama. Fakkeenyi kun jecha isaatiin guutummaatti raawwatameera, ammas ni raawwatama; yeroo kanaaf hojii addaa waan qabuuf; akkuma ergaa ergamaa sadaffaatti, raawwatameera, akkasumas hamma xumura yerooatti dhugaa yeroo ammaa ta'ee itti fufa." Review and Herald, August 19, 1890.

Waldaan xumuraa sadan dhumaa warra sochii Millerite keessaa alaa akka Sardis ni bakka bu'u; warri sochii sana keessa jiran immoo yookaan Filadelfiyaa yookaan Laa'odiqiyaa ni bakka bu'u. Waldaan sadan sun Mul'ata Yohaannis boqonnaa sadii keessatti ibsaman; waldoonni afran jalqabaa immoo boqonnaa lama keessatti jiru. Kanaafuu, yeroo Obboleettiin White seenaa boqonnaa sadii kan Mul'ata Yohaannisitti wabii gootu, waldoota isuma kana Joseph Bates amma duraan adda baase sana qofa agarsiisaa jirti.

> "Yaa akkam ibsa guddaa! Haala sodaachisaa kana keessatti kanneen baay'een hammam hedduu dha. Tajaajilaa Wangeelaa hunda garaadhaan nan kadhadha akka inni kutannoodhaan boqonnaa sadaffaa Mul'ata Yohaannis qoratu; keessatti haalli wantoota guyyoota dhumaa keessa jiran ifatti ibsameera. Keeyyata hunda boqonnaa kana keessaa of eeggannoodhaan qoradhaa; sababni isaas, dubbiiwwan kanaan Yesuus isinitti dubbachaa jira." Manuscript Releases, jildii 18, 193.

Milerait istorii keessatti waldoota yeroo ammaa sadan xumura Adveentizimii irratti irra deebi'anii mul'atu. Joseph Bates sochiiwwan yeroo Mileraitii adda baasee, Sardisiin intallan Baabilon jechuun ibse; isaanis dhaggeeffattoota ergaa ergamaa lammaffaa ta'an. Inni falmii garee xinnoo Kristosin Onkoloolessa 22, 1844 keessatti Gara Iddoo Hundumaa Caaluutti hordofee seenee fi warra Iddoo Qulqulluu keessaa ba'uuf socho'uu didan gidduu ture ilaallachaa ture. Inni Laa'odiiqeyaa keessaa dukkana isaan fudhatan keessaa isaan waamuuf yaalaa ture; akkasumas

ija-jaamummaan isaanii keessaa kutaan tokko yoo xiqqaate, William Miller sochii Laa'odiiqeyaa keessatti iddoo mootummaa fudhachuu isaatiin dhufe. Kun falmii isa ergaa Philaadelfiyaatti keessatti adda baafame sanauma dha.

> Kunoo warra mana sagadaa Seexanaa keessaa, warra "Nuti Yihudoota" jedhan, garuu akkas hin taane, soban sanaa, ani akka dhufanii miilla kee duratti sagadanii, ani si jaalladhe akka beekan nan godha. Mul'ata Yohaannis 3:9.

ଏକ ଧାର୍ମିକ ସଙ୍କଟ ସଦା ବଡ଼ ନିରାଶା ସମୟରେ ଯେପରି ହୋଇଥିଲା, ସେପରି ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଉପାସକଙ୍କୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରେ। ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଧର୍ମର ଚାଦର ସର୍ଦ୍ଦିସରୁ ନିଆଯାଇଥିଲା, କାରଣ ସେମାନେ ରୋମକୁ ଫେରିଯାଇ ଅଧିକାରିକ ଭାବେ ରୋମର କନ୍ୟା ହୋଇଥିଲେ। ପରେ ସେହି ଚାଦର ମିଲେରୀୟ ଆଡଭେଣ୍ଟବାଦଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଲା, କିନ୍ତୁ ତାହାର କିଛି ସମୟ ପରେ ଏକ ପରୀକ୍ଷା ଦୁଇ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କଲା, ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ଛୋଟ ପାଳ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରୁଥିଲେ। ଗୋଟିଏ ସତ୍ୟ ପାଳ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ନକଲି ପାଳ। ବେଟ୍ସ ସେହି ଛୋଟ ପାଳଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ଅତି ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କର ସଂଘର୍ଷ ଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ସହିତ, ଯେମାନେ ଲାଓଦିକୀୟ ଥିଲେ ଏବଂ ନିଜକୁ ଛୋଟ ପାଳ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରୁଥିଲେ। ଫିଲାଦେଲଫିୟ ଭାବେ, ବେଟ୍ସଙ୍କ ସଂଘର୍ଷ ଥିଲା ଶୈତାନଙ୍କ ସମାଜଗୃହ ସହିତ—ଏକ ଏମିତି ଦଳ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଲୋକ ବୋଲି ଦାବି କରୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ମିଥ୍ୟା କହୁଥିଲେ ଏବଂ ଯିହୁଦୀ ନ ଥିଲେ।

Yeroo fakkeenyi kun yeroo dhumaaf xumuramu dhuma Adventizimii irratti, saba kakuu filatamaa tokko ni jiraata; isaanis bara dhumaa keessa, jechuun 1989tti, akkuma hoggantoonni Yihudootaa yeroo dhaloota Kiristoositti darbamanitti darbamu. Dhaloonni Kiristoos seenaa raajii sana keessatti yeroo dhumaa bakka bu'a. Yommuu seenaa Kiristoos seensa injifannootiin Yerusaalem seenuu gahe, seenaa Iyya Biyyoo Halkan Walakkaa yeroo Milleritee fakkeenyaan ibsame. Mul'inni hafuuraa irra deddeebi'ee mallattoo fannoo fi Abdii Kutannaa Guddaa bara 1844 wal bira qabee agarsiisa. Yihudaan Laa'odiiqeyoota seenaa Kiristoos bakka bu'a; ergamoonni immoo Filadelfiyoota turan. Waggaa sadii fi walakkaa fannoo booddee, Filadelfiyoonni, kan Batesiin bakka bu'an, Laa'odiiqeyoota waldaa kufte keessaa waamuuf yaalan; waldaan kufte sunis bartuu Yihudaa Asqorotiiin bakka buute.

Bara 1989tti keessatti namoonni kakuu filatamoo duraanii ifa hiikame sana ni didan; isaanis darbaman. Yommuu abdii kutannaan jalqabaa Adoolessa 18, 2020 dhufe, adeemsi qormaataa warra duraan sochii tokko irraa ta'an fakkaatan gidduutti jalqabe. Garuu gareen tokko Laa'odiiqeyaa dha, gareen kaan immoo Filaadelfiyaa dha. Akkuma Yihuudaan dura fannoo dura Kiristoosin dabarsee kennuuf yeroo sadii Saanhedriinii wajjin kakuu gale, Laa'odiiqeyoonni seenaa Fulbaana 11, 2001 boodaa keessatti argamanis yeroo sadii qalbii jijjiirrachuuf kennaman keessatti kufanii jiru. Seera Dilbataa yeroo dhihoo keessatti dhufu irratti, akkuma Yihuudaan muka irratti fannifamee mul'ateetti, Laa'odiiqeyoonni Filaadelfiyoota irraa adda ta'uu isaanii dhugumaan ni mul'ata. Addaan baafamuun qamadii fi ashaakiltii yeroo haamamuu irratti ta'a. Nutis saffisaan gara haamamuu sanaatti dhihaachaa jirra.

Dhugoonni kun yeroo fi yoo nuu hubachuun feenu, mala Macaafa Qulqulluu qofatu "dhugaa" baasee mul'isuun dhaabuun danda'u jechuunis "taariikhsisimi" qofa ta'uu isaa yeroo fudhannu qofa beekamu. Malla dhugaan preeterizimii miti, fuuturiizimii miti, dispeensaashinaalizimii miti, wokiizimii miti, ogummaa naahwii yookaan seenaa miti, yookaan garaagarummaa soba Seexanaa

hedduu keessaa kam iyyuu miti. Jechi beekamaan yeroo baay'ee dubbatamu tokko jira; inni falaasamaa mootummaa jaarraa kudha torbaffaa Jean-Jacques Rousseau jedhamutti hirkifamee himama, akkasumas karaa hedduudhaan irra deebi'amee ibsameera; garuu bu'uurri yaadichaa, "Dogoggorri hundee hedduu qaba, dhugaan garuu tokko qofa qaba" jedhu dha. "Dhugaan" Alfaa fi Oomeegaa dha; inni akka hidda lafa gogaa keessaa ba'etti jira.

> "ସେପରି ବାଇବେଲ୍ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କୃପାର ଧନସମ୍ପଦର ଭଣ୍ଡାରଗୃହ ଅଟେ। ସ୍ୱର୍ଗପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚ ଏବଂ ଅନନ୍ତକାଳକୁ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ କରୁଥିବା ଏହାର ସତ୍ୟମାନଙ୍କର ମହିମା ଅବିବେଚିତ ରହିଯାଏ। ମନୁଷ୍ୟଜାତିର ବିପୁଳ ଭାଗ ପାଇଁ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ସ୍ୱୟଂ 'ଶୁଷ୍କ ଭୂମିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ମୂଳ ପରି' ଅଟନ୍ତି, ଏବଂ ସେମାନେ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 'ଏମିତି କୌଣସି ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖନ୍ତି ନାହିଁ, ଯାହା ପାଇଁ' ସେମାନେ 'ତାଙ୍କୁ ଆକାଂକ୍ଷା କରିବେ।' Isaiah 53:2. ଯେତେବେଳେ ଯୀଶୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ, ମାନବତାରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରକାଶରୂପେ, ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଫରିଶୀମାନେ ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, 'Thou art a Samaritan, and hast a devil.' John 8:48. ଏକାଧିକରେ ତାଙ୍କର ଶିଷ୍ୟମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜ ହୃଦୟର ସ୍ୱାର୍ଥପରତାରେ ଏତେ ଅନ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପିତାଙ୍କ ପ୍ରେମକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥିବା ତାଙ୍କୁ ବୁଝିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେଉଥିଲା। ଏହି କାରଣରୁ ଯୀଶୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଝିରେ ରହିଥାଇ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଜନତାରେ ଚାଲିଥିଲେ। ସେ କେବଳ ସ୍ୱର୍ଗରେ ହିଁ ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ବୁଝାଯାଇଥିଲେ।" Thoughts from the Mount of Blessing, 25.

Dhugaan amma nu qoodaa jirru kun keessatti beekamuu qaba jechuunis guddinni dhugaa seenaa guutuu keessatti tarkaanfachiisaa ta'uu isaa keessatti; caalaatti immoo hubannoon keenya dhugaa waa'ee Alpha fi Omega keessatti kaa'amuu qaba, jechuunis keessatti Yesuus dhuma waan tokkoo jalqaba waan sanaa wajjin walitti hidhata qabu akka ta'e ibsu.

ମଣ୍ଡଳ ଏରୀୟତ ଚର୍ଚ୍ଚ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଟୟୁରାଇ ଅୟ, ଏରୀ ଦମ୍ମ ୟୟୀୟ ସିରିୟାକ ମିଶ୍ରିତ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଜାତି ଓ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଇବେଲ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି। ଅୟ ଦମ୍ମ ଏତ ଚର୍ଚ୍ଚ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଜାତି ଓ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଇବେଲ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ। ଦମ୍ମ ଚର୍ଚ୍ଚ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଜାତି ଓ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଇବେଲ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ।

> "Har'a Waaqayyoo mootummaa nama bade tokkoo fayyinaaf karoorri Waaqa irraa kenname guutummaatti raawwatamuuf akka itti fufu bilisa dha. Jaarraawwan hedduudhaaf uummanni Waaqayyoo mirga isaanii keessatti danqaa guddaa jala turan. Wangeelli qulqullinna isaatiin lallabamuun dhorkamee ture, warra ajaja namootaa cabsuuf ija jabinaan ka'an irratti adabbii keessaa isa hamaa ta'e ni raawwatama ture. Kanaafis, iddoo wayinii seera qabeessa guddichi Gooftaa guutummaatti jechuun ni danda'ama hojii malee hafee ture. Uummanni ifa dubbii Waaqayyoo irraa mulqame ture. Dukkanni dogoggoraa fi amantii sobaa beekumsa amantii dhugaa balleessuuf sodaachisaa ture. Yeroo dheeraa ari'atama gara jabeessa kana keessatti waldaan Waaqayyoo lafa irratti akkuma ijoolleen Israa'el yeroo booji'amuu keessatti Baabilonitti booji'amanii turan sana dhuguma booji'amtee turte." Prophets and Kings, 714.

ବାବିଲୋନରେ ସତ୍ତର ବର୍ଷର ବନ୍ଦିବାସ ଥୁଆତୀରା ମଣ୍ଡଳୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ହୋଇଛି। ଥୁଆତୀରା ମଣ୍ଡଳୀ ସେହି କାରଣରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ପ୍ରଭାବ ଅଟେ, ଯାହା ପର୍ଗାମୁସ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ। ପର୍ଗାମୁସ ସେହି ସମ୍ରାଟ କନ୍ଷ୍ଟାଣ୍ଟିନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରତୀକ, ଯିଏ ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜାକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମ ସହିତ ମିଶାଇଦେଇଥିଲେ। ତାଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜାର ପ୍ରତୀକ ଥିଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଉପାସନା। ପ୍ରାଚୀନ ଇସ୍ରାଏଲକୁ ଥୁଆତୀରାର ସତ୍ତର ବର୍ଷ ପାଇଁ ବନ୍ଦିବାସକୁ ନେଇଯିବାର ବାଇବେଲୀୟ କାରଣ ହେଉଛି, ସେମାନଙ୍କର ରାଜାମାନେ ନିଜମାନଙ୍କ ଚାରିପାଶେ ଥିବା ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜକ ଜାତିମାନଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଓ ମୈତ୍ରୀ-ଚୁକ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଦେବବାକ୍ୟ ବିରୋଧରେ ସରାସରି ବିଦ୍ରୋହ ଥିଲା। ପରମେଶ୍ୱର ପୁନଃପୁନି ଇସ୍ରାଏଲକୁ ସତର୍କ

କରିଥିଲେ ଯେ, ସେମାନେ ନିଜମାନଙ୍କ ଚାରିପାଶେ ଥିବା ଅନ୍ୟଜାତିମାନଙ୍କ ସହିତ ମିଶିଯିବେ ନାହିଁ। ଦଶ ଆଜ୍ଞା—ଯାହାର ରକ୍ଷକ ଭାବେ ପ୍ରାଚୀନ ଇସ୍ରାଏଲ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା—ମୂର୍ତ୍ତିପୂଜାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବେ ନିଷେଧ କରେ। ପ୍ରଭୁ ଯେତେବେଳେ ହୋରେବର ଗୁହା ପାଖରେ ମୋଶାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅତିକ୍ରମ କରି ନିଜ ଚରିତ୍ର ପ୍ରକାଶ କଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଯେ ସତର୍କବାଣୀକୁ ଆମେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛୁ, ତାହାକୁ ଦୁଇଥର ସମ୍ମିଳିତ କରିଥିଲେ।

> Innis akkana jedhe, Kunoo, ani kakuu sii wajjin seena; saba kee hundumaa duratti hojii dinqisiisaa, isa guutummaa lafaa irratti yookaan saba kam iyyuu keessatti hin hojjetamin nan raawwadha; sabni ati gidduu isaanii jirtu hundinuu hojii Waaqayyoo ni argu; wanti ani si wajjin raawwadhu waan sodaachisaa dha. Waan ani har'a si ajaju eegi; kunoo, ani si duraa Amoorota, Kanaanota, Heetota, Pheriizota, Hiivota, fi Yebuusota nan ari'a. Of eeggadhu, biyya ati itti seentu sana keessa jiraattota ishee wajjin kakuu akka hin seenneef; yoo akkas ta'e gidduu keetti kiyyoo ta'a. Garuu iddoo isaanii aarsaa diigaa, fakkii isaanii caccabsaa, bosona isaanii murraa. Ati waaqa biraa kam iyyuu hin waaqeffatin; jechuunis, Waaqayyo, maqaan isaa Hinaaffaa, Waaqa hinaafu dha. Jiraattota biyya sanaa wajjin kakuu akka hin seenneef of eeggadhu; isaan waaqota isaanii duukaa ejjituu ta'anii aarsaa waaqota isaaniitiif ni dhi'eessu; tokkoon isaanii si waamee ati immoo aarsaa isaa irraa ni nyaatta; ati intallan isaanii ilmaan keetiif ni fuuta; intallan isaaniis waaqota isaanii duukaa ejjituu ta'anii ilmaan kee immoo waaqota isaanii duukaa akka ejjitan ni godhu. Ba'uu 34:10–16.

Waaqa kana qajeelfama kana qofaan al lama Israa'el durii akeekkachiise; akkasumas dhugaa ba'umsi macaafa qulqulluu biroo baay'een ni jiru, isaanis Israa'el durii akka saboota naannoo isaanii waaqolii tolfamoo waaqeffatan sanaa wajjin kakuu tokko illee hin galle ajaja itti kenname ragaa ba'u. Araarri sun jalqabe yeroo Israa'el durii Waaqayyoo fi mootummaa Waaqayyoo isaatiin bulu sana didde. Yommuu isaan mootii hawwan, Waaqayyo mootii akka qabaatan isaaniif hayyame; yeroo sanaa kaasee mootota hundumaa keessaa baay'een isaanii, akkasumas dhugumatti mootiin tokko illee gosoota kudhan kaabaa sanaa keessaa hin hafne, ajaja sana guutummaatti tuffatan. Qajeelfamni Israa'el saboota waaqolii tolfamoo waaqeffatan naannoo isaanii jiran irraa adda fi addatti filatamoo ta'uu qabdi jedhu sun didame; didamuun sunis araara Constantine boodarra mallattoo isaa ta'uudhaan mul'ifame. Pergamos fi Constantine fincila mootota Israa'el kan waaqeffannaa waaqolii tolfamoo waldaa Waaqayyoo keessa galchan bakka bu'u. Kufaan amantii irraa irraa deebi'uun mootii Saa'ol irraa jalqabe kufaatii waldaa Kiristaanaa kan Bobiloon hafuuraa keessatti booji'amuutti geesse fakkeenyaan agarsiise. Seenaa qulqulluu kan mootii Saa'ol irraa jalqabee hanga booji'amuu Bobiloonitti itti fufe waldaa Pergamosiin mallatteeffameera. Booji'amuun waggoota torbaatamaa itti aansuun waldaa Tiyaatiraa ture.

Efesos, waldaa Biyya Abdachiif yeroo loluuf gara fuulduraatti baatu bakka bu'a. Efesos yeroo Musee fi bilisa ba'uu Israa'el garbummaa Gibxii jalaa bakka bu'a.

> "Kitaabni Qulqulluun badhaadhummaa isaa hunda dhaloota isa dhumaa kanaaf walitti kuusee walitti hidhee kaa'eera. Dhimmoonni gurguddoon hundi fi raawwileen seenaa Kakuu Moofaa keessatti jiran, bara dhumaa kana keessatti waldaa kiristaanaa keessatti irra deebi'anii ta'aa turanii jiru." Selected Messages, book 3, 338, 339.

Misir keessaa bilisummaan argameen seenaa bakka bu'ame sun bara dhumaatti irra deebi'amee

mul’ata. Kanaafuu, seenaa Millerite keessattis inni irra deebi’ame. Sababii kanaaf obboleettiin White seenaa sana irra deddeebiin seenaa Millerite ibsuuf wabeeffatti. Isheen Abdii Kutannaa Guddaa bara 1844 sana, yeroo Ibrootni loltoonni Fara’oon duuba isaanii irraa itti dhiyaachaa jiranii fi isaan Galaana Diimaa dura dhaabatanitti mudateen wal qixxeessiti. Akkasumas seenaa bilisummaadhaan Misir keessaa ba’anii yeroo Kiristoositti ta’e wajjin wal qixxeessiti; kanaaf abdii kutannaan bartootaa irratti fannoo duratti mudate, abdii kutannaa Galaana Diimaa irratti tureen fakkeenya qaba ture; kunis akkasuma Abdii Kutannaa Guddaa bara 1844 tiif fakkeenya ture. Abdii kutannaan fannoo irratti mudate kun jalqaba mootummaa waldaa Efesoon agarsiisa ture. Yeroon Musee jalqaba Israa’el durii keessatti ture, waldaa Efesooniin bakka bu’ame; kunis akkasuma yeroo Kiristoositti jalqaba Israa’el ammayyaa fakkeenya ture. Seenaaleen lamaan isaanii iyyuu waldaa Efesooniin bakka bu’aniiru. Dhugaa asitti adda baasaa jirru kana Future for America waggoota dheeraaf yeroo baay’ee ifatti dhiyeessaa ture; kanaaf ani asitti ilaalcha waliigalaa qofa kennaa jira.

Seenaa Kiristoos keessatti jalqaba saba kakuu haaraa kan yeroo sabni kakuu isa duraan filatame bira darbamaa jiru keessatti kaafamaa jiru argina. Seenaan Kiristoos dhuma Israa’el durii ti; akkuma jalqaba Israa’el durii keessatti seenaa bilisa baasamuu Gibxii irraa keessatti sabni kakuu duraan filatame tokko sabicha kakuu haaraaaf bira darbame ture.

Kiristoos seenaa keessatti ummanni filatamoo durii sun waggaa 70 keessa Yerusaalem barbadaa’uu isaatiin xumura isaanii isa dhumaa ga’an. Jalqabatti, yeroo Museetti, ummanni filatamoo durii sun waggaa afurtama keessatti lafa onaa keessatti du’an; Iyyaasuu fi Kaaleeb immoo bakka-buutota ummata filatamoo haaraa, akkuma ergamoonni yeroo mootummaa waldaa Efesoon lallaba wangeelaa gara addunyaatti geessanitti, ergaa gara Biyya Abdachiifamteetti geessuuf murtaa’e ta’an.

የጥንታዊት እስራኤል መጀመሪያና መጨረሻ፣ እንዲሁም የዘመናዊት እስራኤል መጀመሪያ ሁሉ፣ ከቀድሞ የተመረጠ ሕዝብ ወደ አዲስ የተመረጠ ሕዝብ የሚደረግ ሽግግርን ያመለክታሉ። በሁለት ወይም በሦስት ምስክሮች ምስክርነት ነገር ይጸናል፤ እነዚህም ሦስቱ የምስክሮች መስመሮች እያንዳንዳቸው የቀድሞውን የተመረጠ ሕዝብ ፍቺ ያመለክታሉ፣ እነዚህም ምስክሮች መጨረሻን ከመጀመሪያ የሚገልጥ የአልፋና ኦሜጋ ፊርማ አላቸው። እግዚአብሔር ከመቶ አርባ አራት ሺህ ጋር ቃል ኪዳን በሚገባበት ጊዜ፣ የሚተው አንድ ቀድሞ የተመረጠ ሕዝብ ይኖራል። እግዚአብሔር የውሸንብር ፈጣሪ አይደለም፤ እርሱ ፈጽሞ አይለወጥም፣ ቃሉም ፈጽሞ አይወድቅም።

Misiraa Gibxii keessaa fi injifannoowwan Waaqayyo Iyyaasuun karaa raawwate waldaa Efesooniin bakka bu’aniiru; garuu Efesoon jaalala ishee isa jalqabaa dhabuuuf murteeffamtee turte. Yommuu Iyyaasuun boqotutti dhaloonni biraan ka’e; kunis yeroo Simiirnaa bakka bu’amu agarsiisa. Hojii dinqisiisaa Iyyaasuun Biyya Abdachiifamtuu qulqulleessuuf hojjetee guutummaatti raawwatamee hin xumuramne; sababiin isaas uummanni ofiin of quufee hojii Iyyaasuuf kenname sana dhiisee ture. Isaan jaalala isaanii isa jalqabaa dhabaniiru. Yeroon sunis hanga Israa’el Waaqayyoon diddee, mootummaa Saa’ol immoo Saamu’eel dibee muudutti itti fufe; kunis akkuma kanaan waldaa Phergaamoon seensise.

> ସ୍ମର୍ଣ୍ଣାଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ସନ୍ଦେଶ ଆସିଥିଲା, ଯାହା ଏସିଆ ମାଇନରର ଏକ ମଣ୍ଡଳୀ ଥିଲା, ଏବଂ ସେହିପରି ସମଗ୍ର ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟ ମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀ ସମୟରେ। ସେହି ସମୟ ଏମିତି ଥିଲା,

ଯେତେବେଳେ ପୌତ୍ତଳିକତା ଜଗତରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ପ୍ରାଭୁତ୍ୱ ପାଇଁ ତାହାର ଅନ୍ତିମ ପ୍ରତିରୋଧ କରୁଥିଲା। ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମ ଅଦ୍ଭୁତ ଦ୍ରୁତତାରେ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେ ସେଥିର ସୁବାର୍ତ୍ତା ସମଗ୍ର ଜଗତରେ ପରିଚିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା। କେହି ହୃଦୟ-ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ; ଅନ୍ୟମାନେ, ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିର ଶକ୍ତିରେ; ଏବଂ ଆଉ କେହି କେହି, ଏହା ଦେଖିପାରୁଥିଲେ ଯେ ପୌତ୍ତଳିକତାର ପକ୍ଷ କ୍ଷୀଣ ହେଉଛି, ଏବଂ ନୀତିଗତ ବିବେଚନା ତାଙ୍କୁ ସେହି ପକ୍ଷକୁ ନେଇଗଲା, ଯାହା ବିଜୟୀ ହେବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ ଦେଉଥିଲା। ଏହି ପରିସ୍ଥିତିମାନେ ମଣ୍ଡଳୀର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଦେଲା। ପ୍ରେରିତିକ ମଣ୍ଡଳୀର ବିଶେଷ ଲକ୍ଷଣ ଥିବା ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବାଣୀର ଆତ୍ମା କ୍ରମେ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଗଲା। ଏହା ଏକ ଏମିତି ଦାନ, ଯାହା ଯେହି ମଣ୍ଡଳୀଙ୍କୁ ଅର୍ପିତ ହୁଏ, ତାହାକୁ ବିଶ୍ୱାସର ଏକତାରେ ଆଣିଥାଏ। ଯେତେବେଳେ ସତ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟଦ୍ବକ୍ତାମାନେ ରହିଲେ ନାହିଁ, ମିଥ୍ୟା ଶିକ୍ଷାମାନେ ଶୀଘ୍ର ବିସ୍ତାରିତ ହେଲା; ଗ୍ରୀକମାନଙ୍କର ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର ଏକ ଭ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଜନ୍ମ ଦେଲା, ଏବଂ ପ୍ରାଚୀନ ଫରିସୀମାନଙ୍କର ଆତ୍ମଧାର୍ମିକତା, ଯାହାକୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟ ଏତେ ସମୟ ନିନ୍ଦା କରିଥିଲେ, ପୁନର୍ବାର ମଣ୍ଡଳୀର ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା। କନ୍ଷ୍ଟାନ୍ଟାଇନଙ୍କ ଶାସନପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଦୁଇ ଶତାବ୍ଦୀ ସମୟରେ ସେହି ଅପକାରମାନଙ୍କର ଭିତ୍ତି ପକାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇ ଶତାବ୍ଦୀ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବିକଶିତ ହେଲା। ଏହି ସମୟାବଧିରେ, ରୋମ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅନେକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶହୀଦତ୍ୱ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଏହା ଯେତେ ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରତୀତ ହେଉନାହିଁ, ତଥାପି ଏହା ସତ୍ୟ ଅଟେ। ଏହା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟମାନଙ୍କ ଓ ପୌତ୍ତଳିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ ସମ୍ପର୍କର ପରିଣାମ ଥିଲା।

“ରୋମୀୟ ଜଗତରେ ସମସ୍ତ ଜାତିର ଧର୍ମକୁ ସମ୍ମାନ କରାଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟମାନେ କୌଣସି ଜାତି ନଥିଲେ; ସେମାନେ କେବଳ ଘୃଣିତ ଗୋଟିଏ ବଂଶର ଗୋଟିଏ ସମ୍ପ୍ରଦାୟମାତ୍ର ଥିଲେ। ଏହିପରି, ସେମାନେ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ମଣିଷଙ୍କ ଧର୍ମକୁ ନିରନ୍ତର ନିନ୍ଦା କରୁଥିଲେ, ଗୁପ୍ତ ସଭାମାନେ କରୁଥିଲେ, ଏବଂ ନିଜମାନଙ୍କ ନିକଟତମ ଆତ୍ମୀୟ ସଜନ ଓ ସର୍ବାଧିକ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ମିତ୍ରମାନଙ୍କର ରୀତିନୀତି ଓ ଆଚରଣରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅଲଗା ହୋଇରହୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେମାନେ ପୌତ୍ତଳିକ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ନଜରେ ସନ୍ଦେହର ପାତ୍ର, ଏବଂ ପ୍ରାୟତଃ ନିର୍ଯାତନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଥିଲେ। ଅନେକ ସମୟରେ, ଶାସକମାନଙ୍କ ମନରେ ବିରୋଧର କୌଣସି ଭାବ ନଥିବାବେଳେ ମଧ୍ୟ, ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଯାତନା ଆଣୁଥିଲେ। ଏହି ମନୋଭାବର ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଇତିହାସ କାର୍ଥେଜର ବିଶପ ସାଇପ୍ରିୟାନଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କାର୍ଯ୍ୟକରଣର ବିବରଣୀ ଦେଇଥାଏ। ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଦଣ୍ଡାଦେଶ ପଢ଼ାଗଲା, ଶୁଣୁଥିବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟମାନଙ୍କ ଭିଡ଼ ମଧ୍ୟରୁ ସାଧାରଣ ଏକ ଉଚ୍ଚସ୍ୱର ଉଠିଲା; ସେମାନେ କହିଲେ, ‘ଆମେ ତାଙ୍କ ସହିତ ମରିବୁ।’”

“ንብዙሓት ስም ክርስትያናት ሞት ዝተቐበሉሉ መንፈስ፣ እንተዘይድለ እውን ጽልኢ መንግሥቲ ዝነቕሑሉ ኩነት፣ ብ303 ዓ.ም. ብንጉሥ ዲዮቅልጥያኖስን ብሓጋዚኡ ጋለሪዮስን ዝተወጸ ኣዋጅ ስደት ንክሓልፍ ብዙሕ ክፋል ነይርዎ ይመስል። እቲ ኣዋጅ ብመንፈሱ ሓፈሻዊ ነበረ፣ ንዓሰርተ ዓመታት ድማ ብዝያዳ ወይ ብዝንኣሰ ጽኑዕነት ተፈጺሙ።።” Steven Haskell, The Story of the Seer of Patmos, 50. 51.

Though Smyrna warra waldaan lamaan keessaa tokko taatee gooftaa irraa ifannaa hin arganne illee, seenaa keessatti yeroo sana keessatti warri wareegamanii du’an keessaa gariin kaka’umsi isaanii humna namaa irratti hundaa’e malee kan Waaqa irraa dhufe akka hin taane ni ragaa ba’a. Kitaabni Abbootii Murtii du’a Iyyaasuu ibsuudhaan ni banama; akkasumas keessatti lakkoofsi yeroo lama irra deebi’amee caqasamu tokko jira, inni sun seenaa abbootii murtii ni hiika. Yeroo lammaffaadhaaf lakkoofsi sun caqasamu lakkoofsa dhumaa kitaabichaa dha. Lakkoofsi jalqabaa kitaabichaa xumura Iyyaasuu ni agarsiisa; lakkoofsi dhumaa immoo seenaa sana ni walitti qabee ibsa.

> Kana booddee du’a Iyyaasuu booddee ta’e; ilmaan Israa’elis, “Eenyutu nuu dursee Kana’aanota irratti ol ba’ee isaaniin lolaa?” jedhanii Waaqayyoon gaafatan… Bara sana keessa Israa’el keessatti mootichi hin turre; namni hundinuu waan ija ofii isaatti sirrii ta’e ni godha ture… Bara sana keessa Israa’el keessatti mootichi hin turre; namni hundinuu waan ija ofii isaatti sirrii ta’e ni godha ture. Abbootii Murtii 1:1; 17:16; 21:25.

Akkuma seenaa Simirinaa keessatti “ofii” mata-duree ijoo jalqabaa hamma dhumaatti ture. Mootii waan hin qabneef, waan ofii isaanii gochuu barbaadan kam iyyuu murteessan. Hanqinni qajeelfamaa sun waan Haskell seenaa Simirinaa keessatti raajii Hafuura Raajii hojiirra jiru dhabuu irraa bakka buufame ta’ee adda baase ture. Seenaawwan lamaan keessatti hanqinni qajeelfamaa murteewwan kaka’umsa nama ofii irratti hundaa’uun akka godhamaniif karra bane. Efesoon bilisa bahuu Gibxii irraa bakka bu’a. Seenaa kitaaba Abbootii Murtii keessatti galmeeffame waldaan Simirinaa bakka bu’a. Mootii Saa’ol irraa jalqabee hamma booji’amuu Baabilonitti waldaan Phergaamoon bakka bu’a; booji’amuun Baabilon immoo waldaa Tiyaatiraa bakka bu’a.

Pioneer-ota dhaan adda baasamee wajjin waliigaltee qabaachuun, waldoota, chaappaawwanii fi malakatawwan keessatti qoodamni afurii fi sadiin jiru; akkasumas waldoonni afran jalqabaa seenaa Israa’el durii keessatti booji’amuu Gibxii irraa jalqabuudhaan booji’amuu Baabilonitti xumuramu; sababiin isaas Alfaa fi Oomeegaan yeroo hundumaa xumura jalqaba wajjin addaan baasa. Waldoonni afran jalqabaa seenaa Israa’el ammayyaa keessatti Yihudoonni mootummaa Roomaa jalatti mootummaa isaanii jalaa bu’uurra jalqabu; waldoonni afran sunis Yihudoonni hafuuraa Roomaa hafuuraa jalatti waggoota dhibba kudha lamaa fi jaatamaaf mootummaa isaanii jalaa bu’uun xumuramu.

መዝሙር ያቲራ በኋላ የተከተለችው ሰርዴስ ነበረች፤ እርስዋም በያቲራ የተመሰለውን የባቢሎን ምርኮ ከወጡ ጊዜ ጀመረች። ሰርዴስ በሕይወት እንዳለች ስም ያላት ቤተ ክርስቲያን ናት፤ ነገር ግን ሕያው አልነበረችም። ሕይወት አለን የሚለው የእነርሱ መናዘዝ ሐሰት ነበር። የሚያስደንቀውም ነገር፣ ከሰባቱ አብያተ ክርስቲያናት ሁሉ ውስጥ ትርጉም የሌለው ቃል ሰርዴስ ብቻ ነው። በታሪኩና በቁጥሮቹ አውድ መሠረት ለሰርዴስ ትርጓሜዎች ተሰጥተዋል፤ ነገር ግን ለዚያ ስም የሥር ነገር ትርጉም የለውም። ስም አለው፤ ነገር ግን የለውም።

> “Garuu mana qulqullummaa lammaffaan ulfina isaatiin mana qulqullummaa isa duraa hin qixxoomne; akkasumas mallattoolee mul’atan sana, kanneen argama Waaqummaa mana qulqullummaa isa duraa wajjin walqabatan, isaaniin hin qulqulloofne. Qophii isaa irratti humna ol’aanaa uumamaa ol ta’e mul’isuun tokkollee hin argamne. Duumessi ulfinaa mana qulqullummaa haaraa ijaarame sana guutuuf mul’atee hin argamne. Ibiddi samii irraa bu’ee aarsaa iddoo aarsaa isaa irra jiru gubee fixuuf hin buune. Shekinaan iddoo hundumaa caalaa qulqulluu keessatti keruubota gidduu keessa mootummaa isaa hin turre; taabonni kakuu, iddoo araaraa, fi gabateewwan dhugaa ba’umsaa achi keessatti hin argamne. Lubni gaafatu fedha Yihowaa akka beekuuf sagaleen samii irraa dhaga’amu hin turre.” The Great Controversy, 24.

ବାବିଲୋନୀୟ ବନ୍ଦୀଦଶା ପରେ ସେମାନେ ଯେରୁଶାଲେମ ଓ ମନ୍ଦିରକୁ ପୁନର୍ନିର୍ମାଣ କଲେ। ତାହାପରେ ସେମାନେ ପୁଣିଥରେ ଏକ ନାମ ପାଇଲେ, କାରଣ ଈଶ୍ୱର ଯେରୁଶାଲେମରେ ନିଜ ନାମ ରଖିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ନାମ ତାଙ୍କର ଚରିତ୍ରକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ, ଏବଂ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉପସ୍ଥିତିର ଅଭାବ ଏହାକୁ ପ୍ରକାଶ

କରୁଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଜୀବନକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା ନାମ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆଉ ସେହି ଉପସ୍ଥିତି ରହିଲା ନାହିଁ ଯାହା ଜୀବନ ଉତ୍ପନ୍ନ କରେ। ପ୍ରକୃତରେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିଲା କେବଳ ଧର୍ମୀୟ ଦାବି ଏବଂ ଢୋଙ୍ଗ।

ମଞ୍ଚେରିଘଁ ଦମ୍ଭ ବାସରେ ଦାସ ଦାସ ଦାସ

namoonni tokko tokko ificha ofii isaanii hin argin yookaan hin fudhanne jiraatan, isaan karaa warra kaanii hin dhaabinaa.”

“‘Ani har’a akka guyyaa kanaatti samii fi lafa isin irratti ragaa godhadhee waama; ani jireenyaa fi du’a, eebbaa fi abaarraa isin dura kaa’eera; kanaaf jireenya filadhaa, akka ati fi sanyiin kee lamaanuu jiraattan; akka ati Waaqayyo gooftaa kee jaallattu, akka sagalee isaa abboomamtu, akka isaattis maxxantu; inni jireenya kee fi dheeraa bara kee ti; akka ati biyya Waaqayyo abbootii keetiif, jechuunis Abrahaam, Yisihaaq, fi Yaaqoobiif, isaaniif kennuudhaaf kakate keessa jiraattu.’”

“Faarfatni kun seenaa qofa utuu hin ta’in raajii ture. Inni yeroo darbe keessatti Waaqni saba isaa wajjin akkamitti hojiiwwan dinqisiisoo hojjete irra deebi’ee ibsullee, yeroo wal fakkaatutti taateewwan guguddoo gara fuulduraatti dhufan, yeroo Kiristoos humnaa fi ulfinaan yeroo lammaffaaf dhufu keessatti injifannoo dhumaa warra amanamoo ta’anis dursee agarsiisa ture.

“Ergamichi Phaawuloon ifatti akka ibsutti, muuxannoon Israa’elootaa imala isaanii keessatti argatan, faayidaa warra bara addunyaa kana keessa jiraatanii, warra irratti dhumni addunyaa ga’eef akka ta’uuf galmeeffamee jira. Nuyi balaa keenya kan Ibrootaa caalaa xiqqaa ta’uu isaa hin ilaallu; garuu isaanii caalaa guddaa dha.” Healthful Living, 280, 281.

Misiraa keessaa fayyinni baafamuu waldaa Efesooniin bakka buufama; seenaa sana keessatti mallattoon waldaa Efesoo immoo Iyyaasuu ture. Erga warri Waaqayyo Misiraa keessaa baase qormaata walitti aansuun kudhan keessatti kufanii booddee, Gooftaan kakuun sana finciltoota irraa kaasee Iyyaasuu fi Kaaleebitti kenne.

Isaaniin akkana jedhi: “Ani jiraataa akkuma ta’e, jedha Gooftaan, akkuma isin gurra koo keessatti dubbattanitti, ani isiniif nan godha; reeffi keessan lafa onaa kana keessatti ni kufa; warri isin keessaa lakkaa’aman hundinuu, lakkoobsa keessan guutuu akka ta’etti, warra waggaa digdamaa fi isa ol ta’an, warri ana irratti guunguman, dhugumatti biyya ani akka isin keessa qubattan isiniif kakadhe sana keessa hin seenan; Kaaleb ilma Yefunee fi Iyaasuu ilma Nuuni malee.” Lakkoobsa 14:28–30.

Obboleettiin Vayit akka ibsituutti, Iyyaasuu fi Kaaleeb warra “xumuri addunyaa kan isaan irra ga’e” fi “aarsaadhaan Waaqayyo wajjin kakuu galan” bakka bu’u.

“Akka akeekkachiisa keenyaatiif, warra dhuma addunyaa irra ga’e taanee jirruuf, seenaa kun galmeeffameera. Yeroo meeqa har’a ummanni Waaqayyoo muuxannoo ijoollee Israa’el irra deebi’anii jiraatu! Yeroo meeqa isaan guungumu fi komatu! Yeroo meeqa yeroo Gooftaan akka isaan fuulduratti deeman ajaju, duubatti deebi’u! Sababni Waaqayyoo namoota akka Kaaleebii fi Iyyaasuu, namoota amanamummaa fi abdiin hin raafamneen guutaman dhabuu isaatiin dhiphataa jira. Waaqayyo namoota of isaanii isaaf kennanii Hafuura isaatiin guutaman waama. Sababni Kiristoosii fi ilmaan namootaa namoota qulqullaa’an, of aarsan, warra salphina baatanii ala qubata irraa ba’an barbaada. Isaan jajjaboo, gootota, hojiiwwan kabajamoo raawwachuuf qophaa’an haa ta’an; aarsaadhaanis Waaqayyo wajjin kakuu haa galan.” Review and Herald, Caamsaa 20, 1902.

ህዳራ ወደ አዲስ የታደሰው፣ እንደ ከኢያሱና ከካሌብ ጋር የታደሰው ኪዳን በሚያመለክተው ሁኔታ፣ ከመቶ አርባ አራት ሺህና ከታላቁ ሕዝብ ጋር ያለው ኪዳን ነው። ይህ ኪዳን መጀመሪያ በኪዳን የተመረጡት ሕዝብ ከእግዚአብሔር ከተፋቱና በምድረ በዳ እንዲሞቱ ከተወሰነባቸው በኋላ ይታደሳል። ከመቶ አርባ አራት ሺሁ ጋር ያለው ኪዳን የቀድሞው የተመረጠ ሕዝብ በሚጣልበት በዚያው ታሪክ ውስጥ ፍጻሜ ያገኛል።

ኤፌሟሰር ዐፀ ሄዉቧ “ዪቧኔነኢ”, ኤዏ ያሄሆሣኡአ ዏ ፕ୍ରሯମ୍ବିକ ዀሰሄአ—ዉሀኢዂ ଦ୍ୱାର। ସଂପାଦିତ କାର୍ଯ୍ୟ “ଇଚ୍ଛନୀୟ” ଥିଲା। ଯେତେବେଳେ ଯିହୋଶୁଆ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଜନଙ୍କୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞାତ ଦେଶରେ ନେଇଗଲେ, ସେ ବିଜୟ କରୁଥାଇ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲେ। ପ୍ରଥମ ମୋହର ଏଫେସୁସ କଳିସିଆ ସହ ସମାନାନ୍ତର ଭାବେ ଚାଲେ, ଏବଂ ଏହା ଜିତୁଥାଇ ଆଗକୁ ବଢୁଥିବା ଏକ ଶ୍ୱେତ ଘୋଡ଼ା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ ହୁଏ। ଏହା ଯିହୋଶୁଆଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏବଂ ପ୍ରେରିତୀୟ କଳିସିଆର ପକ୍ଷରେ ସତ୍ୟ ଥିଲା। ପ୍ରଥମ ମୋହର ପ୍ରାଚୀନ ଓ ଆଧୁନିକ ଇସ୍ରାଏଲ—ଉଭୟରେ—ଏଫେସୁସ କଳିସିଆ ସହ ସମାନାନ୍ତର ଭାବେ ଚାଲେ।

ସ୍ମର୍ନ ନ “ନର୍ମ” ପ୍ରତୀକ ଅଟେ, ନର୍ମ ମୂତ୍ରନ୍ତୁ ଲ୍ୟବହାର ପ୍ରଚଳନ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ଅଟେ। ଦ୍ୱିତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଣିଜ୍ୟିକ କେନ୍ଦ୍ର ଥିଲା। ଏହା ଏକ ଉଚ୍ଚ ଜୀବନଶୈଳୀ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲା। ଏହା ଏକ ବନ୍ଦର ସହର ଥିଲା ଯାହା ଏହାର ଧନ ପାଇଁ ଜଣାଶୁଣା ଥିଲା।

Smirnaa keessatti bakka buufametti dhiiga dhangalaasuudhaan utuu hin ta’in waliigaltee irratti hundaa’uun. Waliigalteen mootota Israa’el durii waliigaltee Qonistaantinoos Israa’el ammayyaa keessatti raawwatame fakkeenyaan agarsiisa.

ਥੁਆਤੀਰਾ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਛਤਾਵੇ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ,” ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਆਤਮਾ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਲਈ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਛਤਾਵੇ ਦਾ ਇਹ ਬਲੀਦਾਨ ਉਹ ਮਨੋਭਾਵ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਠੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾਨੀਏਲ, ਸ਼ਦਰਕ, ਮੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਅਬੇਦਨਗੋ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ; ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਲਡੈਨਸੀਅਨਾਂ, ਹਿਊਗਨਾਟਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਉਸ ਬਲੀਦਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸੌ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਪਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੜਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੌਥੀ ਮੋਹਰ ਥੁਆਤੀਰਾ ਦੀ ਕਲੀਸਿਆ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਚਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਬਾਬਲ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਤਪੀੜਨ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਬਾਬਲ ਵੱਲੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਤਪੀੜਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਕੈਦਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਵਿਛੋੜਾ ਮੰਗਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਰਾਟ ਕਾਂਸਟੈਂਟਾਈਨ ਨੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਥੁਆਤੀਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ସର୍ଦ୍ଦିସର ନାମଧାରଣ କରିବା ସହିତ ସମ୍ମତ ହେବା ପରି କୌଣସି ଅର୍ଥ ନାହିଁ, କାରଣ ସେହି ଘୋଷଣା ମିଥ୍ୟା। ଦ୍ୱିତୀୟ ମନ୍ଦିରରେ ଶେକିନାହଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି କେବେ ପ୍ରକାଶ ପାଇନଥିଲା। ସର୍ଦ୍ଦିସର ଇତିହାସରେ ମଧ୍ୟ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି କେବେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇନଥିଲା। ଅନ୍ଧକାର ଯୁଗର ସଂଶୋଧନ ମୂଳତଃ ଗୋଟିଏ ପଦକ୍ଷେପ ଆଗକୁ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପଦକ୍ଷେପ ପଛକୁ ଯିବାର ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳା ଥିଲା। ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ସଂଶୋଧନରେ ସର୍ଦ୍ଦିସର ଇତିହାସ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଥିଲା, ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ କେବେ ଚୂଡ଼ାନ୍ତରୂପେ ସମାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା।

Filadelfiyaa jechuun jaalala obbolummaa jechuudha; yoo ati jalqaba Waaqayyoon hin jaallanne, obboleessa kee jaallachuun hin danda’amu.

> Namni tokko, “Ani Waaqayyoon nan jaalladha” jedhee obboleessa isaa yoo jibbe, inni sobduu dha; namni obboleessa isaa isa arge jaallachuu hin dandeenye, akkamitti Waaqayyoon isa hin argin jaallachuu danda’a? Ajajni kunis isa irraa qabna; innis, namni Waaqayyoon jaallatu obboleessa isaa immoo akka jaallatu. 1 Yohannis 4:20, 21.

Philadelphia represents the church who loves God, and for this reason there is no condemnation or rebuke levelled against Philadelphia.

> “Филаделфия дахь чуулганы тэнгэрэлчид бичигтүн; Ариун Нэгэн, Үнэнч Нэгэн, Давидын түлхүүрийг эзэмшигч Нэгэн, Тэр нээвэл хэн ч хааж үл чадна, Тэр хаавал хэн ч нээж үл чадна хэмээгч ийнхүү айлдаж байна: Би чиний үйлсийг мэднэ. Болгоогтун, Би чиний өмнө нээлттэй хаалгыг тавьсан бөгөөд түүнийг хэн ч хааж үл чадна. Учир нь чи багахан хүчтэй атлаа Миний үгийг сахиж, Миний нэрээс няцаагүй. Болгоогтун, өөрсдийгөө иудейчүүд мөн гэдэг атлаа тийм биш, харин худал хэлдэг Сатаны синагогийн хүмүүсээс Би тэднийг чиний хөлийн өмнө ирж мөргүүлэх болно; мөн Би чамайг хайрласныг тэдэнд мэдүүлэх болно. Чи Миний тэвчээрийн үгийг сахисан учраас Би ч мөн газар дэлхий дээр оршин суугчдыг сорихын тулд бүх дэлхийд ирэх сорилтын цаг үеэс чамайг хамгаалан үлдээнэ. Болгоогтун, Би удахгүй ирнэ. Титмийг чинь хэнээр ч булаалгахгүйн тулд өөрт буйгаа бат барь. Ялагчийг Би Өөрийн Бурханы сүмд багана болгоно, тэр цаашид тэндээс гарч явахгүй. Би түүн дээр Өөрийн Бурханы нэрийг, мөн

> Миний Бурханаас тэнгэрээс бууж ирдэг шинэ Иерусалим хэмээх Өөрийн Бурханы хотын нэрийг бичнэ; мөн Би түүн дээр Өөрийн шинэ нэрийг бичнэ. Илчлэлт 3:7–12.”

ፊላደልፊያ “የዳዊት ቁልፍ” ተሰጥቶአል፤ በጥንታዊቷ እስራኤል ውስጥ በፊላደልፊያ የተመለከተው ታሪክም የዳዊት ልጅ ተሰጣቸው፤ ይህም ከሌሎች ነገሮች መካከል የአልፋና ኦሜጋ፣ የመጀመሪያውና የመጨረሻው ትንቢታዊ መርሕ ይወክላል። ያ ቁልፍ “ሂስቶሪሲዝም” የተባለውን የትርጓሜ ዘዴ ይወክላል። በጥንታዊቷ እስራኤል መጨረሻ በፊላደልፊያ ቤተ ክርስቲያን የተወከለው ዘመን፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ትንቢት እጅግ ጸሐፊ ራሱ ቁልፉ ነበር። በሚለራዊ ታሪክ በፊላደልፊያ ቤተ ክርስቲያን የተወከለው ዘመን ደግሞ ዊልያም ሚለር ቁልፉ ተሰጠው። በእነዚህ ሁለት ታሪኮች ውስጥ ክርስቶስ የአብርሃም ልጆች ነን ብለው ያሰቡ ነገር ግን ያልነበሩ አይሁድን ተጋጠመ። ሚለርም መንፈሳዊ አይሁድ ነን ብለው ያሰቡ ነገር ግን ያልነበሩ ፕሮቴስታንቶችን ተጋጠመ።

> He that hath an ear, let him hear what the Spirit saith unto the churches. Revelation 3:13.

Laa’odiiqiyaa jechuun saba murtaa’e jechuudha; Laa’odiiqiyaa warri yeroo Kiristoos keessa turan, jechuunis Yihuudonni, dhuma irratti bara 70 A.D. keessa yeroo Yerusaalem balleeffametti irratti murtaa’an. Murtiin dhumaa Pirootestaantummaa gantuu irratti bu’u yeroo jeequmsa seera Dilbataa keessatti raawwatama; garuu isaan ergaa ergamaa isa jalqabaa yeroo birraa bara 1844 tti didanii yeroo sanatti murtii isaanii ni argatan, achumaanis akka intallan Baabilonitti waaqumaan labsaman. Pirootestaantonni kufan sun guyyoota dhumaa murtii qorannootiin keessatti Adventizimii Laa’odiiqiyaa fakkeenyaan agarsiisu.

Amma yeroo ammaa kana bu’uuraan karaa adda addaa hedduu kanneen itti waldoonni torban Mul’ataa akka mallattoo raajii ta’aniitti sirriitti hubatamuu fi achumaanis karaa raajii hojiirra ooluu danda’an ilaalleerra. Garuu isaan seera raajii “aboo ol’aanaa irraa nuuf kennaman” jedhu sana keessatti qofa hubatamuu fi hojii irra ooluu qabu.

Ergaan waldoota torbaniif kenname ergaawwan yeroo Yohaannis ergaawwan sana galmeesse keessatti waldoota torban jiranitti kenname turan. Ergaawwan waldoota torbaniif kenname seenaa hunda keessatti waldoota hundaaf qajeelfamaa fi akeekkachiisa ni kennu. Ergaawwan waldoota torbaniif kenname seenaa hunda keessatti Kiristaanota dhuunfaa hundaaf qajeelfamaa fi akeekkachiisa ni kennu. Waldoonni torban seenaa Kiristaanummaa yeroo ergamootaa irraa jalqabee hamma dhuma biyya lafaatti jiru ni bakka bu’u. Waldoonni torban seenaa Israa’el durii yeroo Musee irraa jalqabee hamma Yerusaalem bara 70 AD keessatti barbadaa’utti jiru ni bakka bu’u. Waldoonni torban garaagarummaa waldoota afran jalqabaa fi waldoota sadii dhumaa gidduu jiru adda baasuudhaan hubatamuu fi hojii irra oolfamuu danda’u.

Raajiiwwan raajii garaa garaa ja'an jaha keessaa kanneen nuti adda baafachaa jirru, hojiiwwan sunuma mallattoolee torban keessatti ni bakka bu’u.

Walitti aanoolee kana barruu itti aanu keessatti ilaalla.